

ANTECKNINGAR FRÅN MÖTE MED GULLMARNNS VATTENRÅD

5 mars 2020, 09.00 – 12.30

Plats: Arctic Paper, Munkedal

Närvarande: Christer Jansson, LRF
Lennart Hagberg, Södra skogsägarna
Ulf Johannesson, Arctic Paper
Johan Hagström, Skogsstyrelsen
Lina Morin, Länsstyrelsen
Lars-Åke Winblad
Miriam Sannum, SVVG
Tobias Bernhardsson, Färgelanda

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet

Ulf respektive Miriam

2. Fastställande av dagordning

Dagordningen godkändes med justeringen att punkt 4 bytte plats med punkt 3

Övriga frågor:

Lennart: Vattenvårdssamverkan

Johan: SMHI

3. Redovisning av våra sökta projekt

- GVR är medfinansiär av ett större LOVA- projekt i Örekilsälvens övre del. Projektets huvudman är Dals-Eds kommun. GVR finansierar med 15 000 kr/år.
- Svingån som startades upp förra året med 70 000:- ur egen kassa. Nu har vi sökt igen för inventering av fisk och fiskevårdsåtgärder. Lars Thorsson tittar på vandringshinder mm. Projektet fortgår med medel ur egen kassa om inte något bidrag beviljas.

- Förstudie fiskväg Taske å: den långa trumman/kulverten som går under järnvägsbanken behöver renoveras och en del av stockarna/sliprarna bytas ut.
- Vi har även sökt projektmedel för att justera en vägtrumma i Hästhagebäcken, Örekilsälvens övre del. I Näsböbäcken/Kallebäcken behövs ett kunskapslyft och i Gesätersbäcken finns vägtrummor som utgör vandringshinder.
- Totalt har GVR sökt pengar för 5 projekt. Därutöver pågår Svingån samt Övre Örekilsälven.

4. Åtgärder mot övergödning 2020 i Valboåns avrinningsområde

Gullmarns vattenråd har beviljats 262.000 kronor från Vattenmyndigheten till insatser mot övergödning under 2020. Enligt vattenrådets reviderade projektplan 2020-01-30 görs insatserna inom delområdet Valboåns avrinningsområde. Vattenrådet behöver ta ställning till vilka som ska genomföra insatserna.

En möjlighet kan kanske vara att de som ska svara för fältarbetet i LOVA-projektet Örekilsälvens övre del kan tillfrågas om att även arbeta i Valboån-området? Ulf lyfter frågan om det finns det andra som kan tillfrågas att utföra det arbete som består bl.a. i inventering och information.

Vi beslutar att gå vidare med förslaget att de personer och aktörer som är involverade tillfrågas i första hand.

Bernhardsson: Jan har historik och kännedom om miljö- och energiförbundet. Nu en strateg knuten till varje kommunledning och finns nu med löpande i diskussionerna. Det finns kontorsplatser i respektive kommun, men samarbete kräver alltid ett extra steg.

Ulf: Västvatten anser strängt taget att de inte behöver vara med i GVR eftersom de tar egna prover enligt ett mail från i höstas. Med de nya organisationerna sitter vi lite för långt ifrån varandra, åtminstone i denna kommun (Munkedal). Frågan är hur vi får till ett gemensamt engagemang för vattnet/dricksvattnet med t.ex. kommunala bolag...

Lina: finns restaurerings- och åtgärdsstöd att söka fram till halvårsskiftet. Finns även möjlighet att söka särskilda LOVA- medel.

Johan: Processen att få in vatten i naturvårdsplanarbetet är viktigt.

5. LOVA-projektet Lokalt åtgärdsarbete i Örekilsälvens övre del

Avtalen är i princip färdiga med Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen. Lars Thorsson är redan kontrakterad.

6. Elfiske Åsanebäcken. Resultat

Genomfördes av Lars i höstas. Fiskades på 2 ställen. Sämre resultat än året innan. Detta är generellt för alla bäckar p.g.a. varm och torr sommar. Numera är det vatten och fisk i hela bäcken. Elfiske kommer att ske även i år.

7. Hemsidan

Då Magnus inte var närvarande lämnas denna punkt till nästa möte.

8. Ekonomiredovisning, var står vi?

Tidigare redovisades de olika projekten var för sig, men i grova drag ser det ut som följer:

60 000:-

90 000:-

70 000:-

262 000:- Projekt övergödning

24 000:- Renovering av trappa i Taske å

15 000:- Faktura från Lars Thorsson (elfisken)

70 000:- Omföring av projekt Svingån

Summa summarum:

Ingående balans 124 000:- (120 000:- på kontot just nu)

Verksamhetsberättelsen för 2019 samt en ansökan för innevarande år ska skickas in senast 15 april.

Lona projektet:

Projektet har förlängts ytterligare 1 år.

Ulf har tillsammans med Peter Nolbrant skickat in redovisning för Vattnet i skolan. Här finns 10 – 15 000:- kvar så projektet fortsätter även i år med håvning mm. i Munkedal. I höstas genomfördes besök på Havets hus med alla klasser i årskurs 1 – 5. För många var det ett äventyr bara att åka buss! Denna utflykt klarades av på en förmiddag. Varje resa ca. 4500:- då GVR står för buss och entré 2400:-/ klass. Totalt 34 500:- delat på 165 elever= 210:-/elev.

Johan: Vi kunde kanske ha något litet studiematerial om GVR arbete som de kunde titta på innan.

Ulf: De är även ute och håvar och har gjort utflykt till Saltkällan och havsmiljöer.

9. Övrigt

Lennart deltog vid Vattenrådssamverkan Väst den 11 februari.

<https://www.vattenradivast.se/vattenradet-for-bohuskusten/vattenradssamverkan-vast.html>

Det kommer en inbjudan för att titta på genomförda praktiska åtgärder i Åsanebäcken, Taske å etc. Konferensen hålls på Hensbacka. Vattendragsvandring vid Hensbacka är preliminärt bokad till 10 september.

Man tittar lite på hur man jobbar i Halland etc. Hemsida blir det också. Lennart uppskattar att träffa bönder och andra som äger vatten och skog. Vem äger vattnet? Det behövs en symbios mellan vatten, skogs- och markägare. Vi behöver ha samtal om verkligheten med Ist m.fl. Back to basic. Hur kan vi jobba med att få bidrag till det man kommer fram till konkret.

Ulf: Först få ihop Vattenrådssamverkan Väst. Terje har en kanslitjänst för att få ihop detta. Det blir ett stort område, men vi tittade t.ex. på frågan om att betala moms. Det är olika i olika vattenråd.

Lars-Åke: Genom att lägga upp ekonomin i Munkedal så kom vi ifrån detta med moms.

Lars-Åke:

Det blir en omprövning av villkoren för Torpdammen 2022 som det ser ut just nu.

Lennart: I Örebro finns ett skräckexempel där man tog bort dämmen med katastrofala följder.

Ulf: Vattenrapport av Sydvatten som de presenterade i juni förra året. Ulf (många av oss) vill mena att ingen äger vattnet.

Johan: Skogsstyrelsen fick pengar av SMHI för att ta fram ett klimatanpassningsverktyg. Hur översätta värden som t.ex. finns nedströms i ett system i pengar? Hur utjämna flöden och mildra översvämningsproblematiken? Hur kan ersättningsystemet se ut? Bl.a. har Elin Ruist på Ramböll jobbat fram ett förslag som bygger vidare på ett system som jobbats fram av energimyndigheten. Principen är att man ska kunna putta in värden på olika parametrar som hjälp för att komma fram till avtal i slutändan där man även får in summor på ekosystemtjänsterna. Verktyget är fritt att använda av de som kan ha nytta av det och kommer att ligga utlagt på SMHI:s hemsida.

Lars-Åke: Mycket svårt att sätta sådana värden, i synnerhet om man lyfter till globalt perspektiv t.ex. Nilen

Lars-Åke: Torpdammen – Ramnelid på Ist håller ett projekt om att riva ut Torpdammen och återställa fors. Detta kräver i så fall en hålldamm görs en bit uppströms (som fanns innan 1950). Det pågår diskussioner mellan SNV och Gbg stift om detta. Om det inte blir aktuellt med utrivning så kommer det att bli en process om omprövning av dammen.

Laxfisket har under flera år haft problem med skarv. Under 2018 – 19 har vi haft tillstånd för skydds jakt. Har nu sökt om skydds jakt för 2020 – 2022. Inget besked ännu.

Lina: Lst har fått in alla LOVA- ansökningar. Fick 28,5 miljoner att dela ut. Inte tillräckligt många projekt inne. Det kommer sannolikt en ny ansökningsomgång senast i maj med ansökan i augusti. Se dessa medel som kostnadsfördelning. Omfattningen beror på hur mycket som kommer att finnas kvar efter utbetalningarna. Möjligen kan det handla om ca. 10 miljoner. Dessa medel skulle kunna vara möjliga att använda t.ex. för att genomföra åtgärder i Örekilsälvens övre del. LOVA kan sökas av kommuner och ideella organisationer.

10. Rundvandring med fokus på ny vattenkraftsutbyggnad

Ulf tackar alla deltagare för ett intressant och bra möte. Deltagarna tackar Ulf för en mycket intressant rundvandring!

Ulf Johannesson

Miriam Sannum

Ordförande

Sekreterare

ANTECKNINGAR FRÅN MÖTE MED GULLMARNNS VATTENRÅD

14 maj 2020, 09.00 – 12.30

Plats: Zoom, cyberspace

Närvarande: Tobias Bernhardsson, Färgelanda kommun
Magnus Karlsson, Munkedal, Lysekils kommuner
Martin Carling, Dals- Eds kommun,
FVO V och Ö Örekilsälven
Jan Sandell, Dalslands miljö- och energikontor
Lars Johansson, Länsstyrelsen landsbyggsavd.
Christer Jansson, LRF
Lennart Hagberg, Södra skogsägarna
Ulf Johannesson, Arctic Paper
Johan Hagström, Skogsstyrelsen
Miriam Sannum, SVVG
Lars Molander, Länsstyrelsen fiskefrågor

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet

Ulf respektive Miriam

2. Fastställande av dagordning

Dagordningen godkändes.

3. Redovisning av våra sökta projekt

- Övergödningsprojekt Örekilsälven sökte extrapengar som VM utlyste sent i höstas. Vi sökte 600 000:- och fick 262 000:- Därefter hade vi en dialog kring hur vi skulle inrikta dessa pengar. Projektet har korta ledtider dvs. medlen ska användas under 2020. Förslag skickades in i slutet av januari om att fokusera på den östra delen av området dvs. Valbodelen. Vi fick acceptans för att som ett första steg göra en utvärdering av området för att sedan presentera förslag till åtgärder för framtiden. Vi gick ut med ett förfrågningsunderlag här om veckan som Inger skickade ut till 10

konsulter med uppmaning att ta fram förslag på strategier för dels övergödning, dels för höga och låga flöden med bl.a. erosion och grumlighet. Detta kommer att ge oss en grund att stå på inför framtiden. Upphandlingen ligger ute till 28:e maj. Ett par firmor har hört av sig och de kommer förmodligen in med förslag. Konsulterna är utsedda efter tips från olika håll. Ulf har upphandlingar och lista över konsulter för de som är intresserade.

- Magnus efterlyser en liten text om detta till hemsidan.
  - Christer: LST har projekt i Ellenösjön där man tittar på belastning.
  - Jan: Resultatet från detta projekt ska beaktas i vårt projekt och i upphandlingsunderlaget framgår att denna kontakt ska tas. Just nu är lite oklart hur Lst och SLU:s tidplan ser ut i förhållande till vår.
-
- GVR är medfinansiär av ett större LOVA- projekt i Örekilsälvens övre del. Projektets huvudman är Dals-Eds kommun. GVR finansierar med 15 000 kr/år. (se vidare under punkt 4).
  - Projekt Svingån startades upp förra året med 70 000:- ur egen kassa. Lars Thorsson tittar på vandringshinder mm.
  - Förstudie fiskväg Taske å: LST har beviljats 70 000:- av LST för att byta ut en del av stockarna/sliprarna i kulverten under järnvägen. Projektet kommer att genomföras under innevarande år (har ej startat ännu). Åtgärderna förbättrar utsikterna för havsöringens vandring och ev. kommer även slänterna att åtgärdas för att underlätta för uttrarna.
  - I Gesätersbäcken finns vägtrummor som utgör vandringshinder. För att åtgärda dessa båda vägtrummor finns 130 000:- och nu sökes entreprenör för detta att få detta genomfört innan hösten.
  - Pengar att genomföra inventering av vägtrummor. Lars ska undersöka de områden som inte tidigare är undersökta. Lars kommer även att kontakta Lst för att föra in uppgifter i biotopkarteringsdatabasen.
  - LONA- projektet i Bruksskolan blev förlängt eftersom det fanns lite pengar över. Förra veckan var klass 1 - 3 ute och håvade. Helena SELLERING, som har övertagit Barbaras firma, hjälpte till som handledare.

4. LOVA-projektet Lokalt åtgärdsarbete i Örekilsälvens övre del

Dals- Eds kommun är huvudman och GVR är medfinansiär med 15 000:- per år.

Jan: Är väldigt glada för att vi har samarbetsavtal nu även med LST och skogsstyrelsen (Samuel Sjöberg, Bengt Skalstad och Johan Hagström). Operativt samarbete med alla dessa parter gör att markägarna kan få bästa möjliga rådgivning ute på plats.

Lars: Imorgon ska vi till Fulska och träffa två olika markägare. Har träffat en tredje sedan tidigare som har marker på båda sidan älven. Ett spännande område med konkret gemensam aktivitet imorgon. Vi har två platser/grupper med markägare som vi arbetar konkret med än så länge; Fulska och Hugeryr. Hästhagenbäcken och Näsöbäcken är två andra platser som kommer närmast. Skogsstyrelsen har varit i kontakt med en privat markägare och Lars Thorsson har redan lagt en hel del arbete vid Torpfors och pratat med markägare. Thorsson har haft hjälp med att mäta in vid Torpfors. Lars T menar att han ska vara klar i Torpfors i maj och kunna presentera tre olika lösningar.

Johan: Den privata markägare som skogsstyrelsen har varit i kontakt med har just nu fullt upp med granbarkborre och vindfällan.

Ulf: Näsö hade vi ihop med Kallebäcken i en ansökan om kunskapslyft liksom Hästhagenbäcken. Vi fick dock avslag.

Jan: skulle kunna göra detta inom ramen för LOVA- projekt. Dock inga fysiska åtgärder.

5. Hemsidan

Magnus presenterar hemsidan och visar hur den ser ut just nu. Förslaget är att det skrivs lite om alla projekt som är genomförda genom åren, vad som händer just nu samt idéer om framtida projekt.

Jan: skulle kunna länka till info om vad som händer vid Torp och kraftverket.

6. Ekonomiredovisning, var står vi?

Ingående balans 2019: 124 450.87

Utgående balans 2019: 468 675:- utgående balans

Utgående balans första kvartalet 2020: 460 969.13:-

Fördelningen mellan del olika projekten är lite osäker i dagsläget då Magnus inte fått kontakt med ansvariga ekonomer.

Medel för vissa projekt rekvireras från LST efter genomförande.

Redovisningen av verksamheten är inskickad och bör rendera bidraget om 60 000: med vilket vi avser att finansiera vissa åtgärder.

7. Övrigt

Vattenvandring 10 september. Vi träffas på Hensbacka och börjar vandringen vid kulverten i Taske å och vidare upp mot kulverten högre upp i systemet. Dagen avslutas med mat på Hensbacka.

Solveig har några frågor: Arbetar ni med ekologiska kompensationsåtgärder – vad har i så fall gjorts?

Ulf: vi försöker rätta till gamla synder. Vi har förhoppningsvis inte ställt till med något. Bruket har gjort detta och inventerat Örekilsälven en lång sträcka. Då har man sparat stora stenar och kommer att lägga ut ståndplatser för fisk. Skulle kunna se samarbetet med uppströms lantbrukare som ekologiska kompensationsåtgärder.

Jan: LST har gått ut med ny ansökningsomgång till LOVA om ca 15 miljoner. Ansökan ska vara inne senast sista augusti. Samtidigt behandlas inkomna ansökningar fortlöpande. Finns möjlighet att söka för att uppfylla miljö kvalitetsnormerna, inte bara övergödning. det togs upp i förra arbetsgruppsmötet. Två saker vi talade om var dels Torpfors när Lars Thorssons förstudie blir klar och det är läge att söka för något konkret. Pratade om att söka en klumpsumma för konkreta åtgärder för att kunna genomföra dessa i takt med att de kommer fram. Jan har frågat Ist om denna möjlighet. Vi får se vad de svarar. Kan även finnas idéer på andra delar i området, vill bara informera om möjligheten...

8. Nästa möte

Nästa möte hålls antingen 3:e september alternativt i samband med vattendragsvandringen den 10:e september.

Ulf Johannesson

Miriam Sannum

Ordförande

Sekreterare

ANTECKNINGAR FRÅN MÖTE MED GULLMARNNS VATTENRÅD

24 november 2020,

Plats: Zoom, cyberspace

Närvarande:

Jan Sandell, Dalslands miljö- och energikontor
Johan Hagström, Skogsstyrelsen
Lars Johansson, Länsstyrelsen
Lars-Åke Winblad, Nedre Örekilsälvens Fiskevårdsområde
Magnus Karlsson, Munkedal, Lysekils kommuner
Sofia Stengavel, Uddevalla Kommun
Tobias Bernhardsson, Färgelanda kommun
Ulf Johannesson, Arctic Paper
Inger Olsson, SV VG

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet

Ulf respektive Inger

2. Fastställande av dagordning

Dagordningen godkändes.

3. Redovisning av våra sökta projekt

- **Projekt Svingån:** Har satsat 70 000:- av egna pengar och har senare blivit beviljade ett fiskevårdsbidrag på 34 000:-. Då biotopkartering redan har visat sig vara gjord kommer Lars Thorsson att med hjälp av befintligt underlag göra en rapport samt ta med 2019 års elfiske. Han kommer även att göra kompletterande bedömningar av vandringshinder, samt ta med vattenkemi och intervjuer med markägare. Ekonomisk redovisning till Ist senast 1 december.
- **Förstudie fiskväg Taske å:** Arbetet med att byta ut en del av stockarna/sliprarna i kulverten under järnvägen kommer att vara klar i december. Rapporten beräknas bli klar senast 30 november då kommer även faktura från Milva. Ekonomisk redovisning till Ist senast 1 december.

- **Gesätersbäcken** vandringshindret i vägtrummmorna är åtgärdat och redovisat. Av de beviljade 130 000:- kommer det att finnas kvar c.a 50 000:-. Ulf ställde en fråga till Maria Hedegärde på Ist om möjlighet att använda överskottet till att köpa en ny vägtrumma till Hästhagen. Under mötets gång fick Ulf ett telefonsamtal från Maria Hedegärde om att snarast göra en ny ansökan som Ist skulle titta på. Om ansökan blir beviljad får Gullmarns Vattenråd betala mellanskillnaden av materialkostnaden för utbytet av vägtrumman i Hästhagen som är c.a 24 000:-.

- **Näsbönbäcken/Kallebäcken**

Har fått 70 000:- beviljade av Ist för inventering av stormusslor, elfisken och vattenprovtagning vilket Milva fått i uppdrag att genomföra. Gullmarns Vattenråd står för 12 000:- (15%). Projektet är beräknat att kosta 82 000:-. Ekonomiredovisning och fakturering till Ist senast 1 december och ok från Ist att rapporten från Milva skickas in till dem i januari 2021.

- **Vandringshinder Örekilsälven:**

Lars Thorsson har haft möte och avstämning med Agneta Christensson Ist och har gått igenom alla poster med vandringshinder som finns i databasen och rättat det som är fel. Kommer även att mata in de hinder som inte fanns med. Ist har beviljat 70 000:- till projektet

Ekonomiredovisning

Magnus redogjorde för ekonomin.

Saldo mellan de olika kontona fördelas så här:

841 Vattnet i skolan:	84 avslutas vid årsskiftet
843 Kassa:	96 754
846 Svingån:	6 000
847 Valboån:	262 000
848 Taske Å:	0
849 Gesätersbäcken*	- 79 893
850 Örekilsälven:	0
851 Näsbönbäcken*	0

* Medel för Gesätersbäcken 130 000 och Näsbönbäcken/Kallebäcken 70 000:- rekvireras från Ist före 1 december.

Ulf frågade Jan efter faktura för medfinansieringen i LOVA projektet Örekilsälven (15 000:-/år) då Gullmarns Vattenråd inte har blivit fakturerade för 2020-21. Jan påminner Carl-Johan Wallström.

4. Åtgärder mot övergödning 2020 i Valboåns AVRO

- 10 december är det ett zoommöte då Naturvårdsgruppen lämnar sin rapport. Utifrån den rapporten föreslås lämpliga sätt av åtgärder att gå vidare med. GVR kommer att ansöka om förlängning av projektet. Efter mötet kom ett beslut på förlängningen till 20211201.

5. LOVA-projektet Lokalt åtgärdsarbete i Örekilsälvens övre del

Delrapport 2 om projektet har skickats in till Ist och godkänts. Det är nu andra året av projektet som skall slutredovisas 2023.

Senaste mötet 10 november.

Samverkansprocesser för att ta fram förslag till förändrad mark och vattenanvändning har startat med markägare i Hugeryr, Fulska och Torpfors

Projektet har nära samverkan med dikesföretag, fiskevårdsföreningar och kommer efter årsskiftet ha möte för att fortsätta dialogen om inriktningsområdet och ta fram olika underlag för förslag till åtgärder. I Torpforsområdet vid kvarnen har en förstudie gjorts med olika alternativa sätt att skapa en fiskväg förbi kvarndammen men det kvarstår mycket arbete och möte bl.a. om dammsäkerhets åtgärder och en konsekvensutredning som visar vilka krav som kommer att ställas.

Vid ytterligare tre områden nedströms Torpfors kommer det att startas samverkansprojekt med markägare.

6. Hemsidan

Inget har hänt sedan sist, har filer som kommer att läggas in vid tillfälle.

7. Nya projekt

Jan: Föreslår en LOVA ansökan för Valbodalsens övre del och jobba på samma sätt som för projektet i Örekilsälvens övre del. Det behöver inte vara en kommun som är styrgrupp utan det kan vara en ideell förening som Gullmarns Vattenråd. Men vattenrådet kan inte själva vara ute i fält utan det behöver anlitas ett företag. LOVA Örekilsälvens övre del har anlitat Milva och Ist samt har haft projektsamordning via Dals Ed kommun. Och styrgruppen är bara ute i fält när det behövs detta har varit en bra lösning.

Någon måste göra projektansökan och vara projektägare och vad innebär det konkret. Det viktigaste är att det finns några personer som kan hålla ihop projektadministrationen. Dialog med LOVA kansliet och kontakt med Ist.

Ulf: Har vi i vattenrådet kunskapen? Bra med en styrgrupp med personer som arbetar i fält och är väl insatta i projektet. Men det

behövs en projektledare och 20 % av ansökt summa måste bekostas själv.

Tobias: Jätteintressant förslag, Färgelanda kommun kan vara med och medfinansiera med arbetstid för ekonomihanteringen.

Lars J: De timmar som arbetas med administration kan räknas med i medfinansieringen. Jag kan ta på mig uppdraget som projektledare. Behöver stämma av det internt hos Ist och om det är ok återkommer med besked.

Gullmarns Vattenråd beslutade efter diskussionen att göra en ansökan som behöver vara inne senast 1 december, Jan gör ett utkast och skickar till de som är med på detta möte.

Så här är upplägget:

Gullmarns Vattenråd är huvudsökande

Projektledning – Ist

Ekonomihantering: Färgelanda kommun

Administrativ projektledning: Dalslands miljö och energikontor,

Färgelanda kommun, ev Munkedals kommun samt Gullmarns Vattenråd

9. Vattendragsvandring 10 september

Vattendragsvandring 10 september vid Taske Å och Åsanebäcken det var 9 deltagare med och åtgärden av laxtrappan och vägtrumorna visades.

10. Nästa möte

Nästa möte 16 december via zoom.

Ulf Johannesson

Inger Olsson

Ordförande

Sekreterare